Rodzina — szacunek i dobre słowa

Dekalog, sumienie i charakter • Wj 20:12; Ef 6:1–4

Myśl przewodnia

Szacunek w rodzinie obejmuje życzliwość dzieci i odpowiedzialność dorosłych.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

W Dekalogu czytamy przykazanie, by czcić ojca i matkę. Oznacza to poważne traktowanie bliskich, okazywanie wdzięczności i uczenie się odpowiedzialności.

Apostoł Paweł pisze również do rodziców. Przypomina, że dorośli nie powinni rozdrażniać dzieci, a wychowanie wymaga cierpliwości i mądrości.

Dzieci mogą pomagać w prostych obowiązkach, mówić prawdę i słuchać rozsądnych poleceń. Dorośli mają wyjaśniać zasady, opiekować się dziećmi i wysłuchać ich pytań.

Są różne rodziny. Ktoś mieszka z jednym rodzicem, z dziadkami albo innymi opiekunami. Każde dziecko zasługuje na szacunek.

Biblia zachęca dzieci do szacunku dla rodziców, a rodziców do odpowiedzialnego traktowania dzieci. Posłuszeństwo nigdy nie powinno służyć ukrywaniu krzywdy. Kiedy dorosły mówi, by zachować tajemnicę dotyczącą strachu, przemocy albo niewłaściwego dotyku, dziecko może i powinno poprosić o wsparcie inną bezpieczną osobę.

Gdy ktoś krzywdzi lub straszy, należy szukać pomocy u zaufanej osoby. Przykazanie nie wymaga zgody na krzywdę.

Cele lekcji

- Rozpoznaje przykazanie o czci wobec rodziców.
- Podaje przykład obowiązku dziecka i obowiązku dorosłego.
- Zna zasadę szukania pomocy w niebezpieczeństwie.
- Potrafi odpowiedzieć: Czy wszystkie sekrety dorosłych należy zachować?

Przebieg zajęć

Wprowadzenie i pytanie — 4 min

Rozłóż rekwizyty lub przygotowane ilustracje i nawiąż do codziennego doświadczenia dziecka: Czy dorośli także mają obowiązki wobec dzieci? Pozwól odpowiedzieć gestem albo milczeniem.

Lektura Biblii i kontekst — 8 min

Opowiedz prostym językiem o fragmencie Wj 20:12; Ef 6:1–4. Przykazanie wzywa do czci wobec ojca i matki. Paweł powtarza je, a równocześnie zobowiązuje ojców do odpowiedzialnego wychowania dzieci i do niewzbudzania w nich gniewu. Przeczytaj z Biblii krótki, wybrany urywek i pokaż jego miejsce w opowieści.

Rozmowa i rozumienie — 6 min

Zadaj pytanie dotyczące bohaterów i wyborów. Zastosuj jeden przykład: Szacunek w rodzinie obejmuje życzliwość dzieci i odpowiedzialność dorosłych. Nie wyciągaj od dzieci szczegółów z życia rodzinnego.

Ćwiczenie i zastosowanie — 8 min

Rozdzielcie obrazki czynności na trzy grupy: „dziecko może zrobić”, „dorosły powinien zadbać”, „robimy razem”. Omówcie, dlaczego ochrona dziecka należy do dorosłych. Udział i forma odpowiedzi pozostają dobrowolne. Nie żądaj osobistych zwierzeń. Dodatkowa wskazówka dla prowadzącego: Podziel kartoniki na „miła niespodzianka” i „tajemnica, o której trzeba powiedzieć”.

Podsumowanie i zadanie domowe — 4 min

Sprawdź, czy uczestnicy potrafią odpowiedzieć: Czy dorośli także mają obowiązki wobec dzieci? Przypomnij myśl: Szacunek w rodzinie obejmuje życzliwość dzieci i odpowiedzialność dorosłych. Propozycja dla rodziny: Ustalcie jeden mały obowiązek dziecka oraz jedną rzecz, w której dorosły obiecuje mu spokojną pomoc.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Czy dorośli także mają obowiązki wobec dzieci?

Tak. Ef 6:4 wzywa ojców do odpowiedzialnego wychowania, a nie do rozdrażniania dzieci.

Czy dorośli powinni opiekować się dziećmi?

Tak. Ef 6:4 przypomina dorosłym o odpowiedzialnym i cierpliwym wychowaniu.

Co zrobić, gdy ktoś krzywdzi dziecko?

Powiedzieć o tym bezpiecznej dorosłej osobie i szukać ochrony.

Czy wszystkie sekrety dorosłych należy zachować?

Nie. Tajemnice dotyczące krzywdy lub zagrożenia trzeba zgłaszać bezpiecznemu dorosłemu.

Pomoce dydaktyczne

- Biblia w wybranym przekładzie, także szerszy kontekst wskazanych wersetów
- karta pracy SM-G2-A-37
- kartki, kolorowe kredki i tablica do wspólnych notatek
- ilustracje i przedmioty bezpieczne dla wieku

Wskazówki biblijne i wychowawcze

- Nakaz szacunku wobec rodziców nie oznacza przyzwolenia na przemoc, wykorzystywanie lub szkodliwe tajemnice. Za ochronę dziecka odpowiada dorosły; nie wymuszaj ujawniania prywatnych sytuacji na forum.
- Odczytaj najwyżej kilka zdań z wybranego fragmentu. Resztę opowiedz własnymi słowami i zakończ prostą czynnością. Unikaj sprawdzianów pamięci oraz trudnych scen.
- W razie krzywdzenia lub gróźb dziecko ma prawo szukać pomocy także poza rodziną.
- Czasownik dotyczący „czci” w Wj 20:12 ma szerszy sens niż wykonanie pojedynczego polecenia. W chrześcijańskim zastosowaniu obejmuje szacunek, wdzięczność i odpowiedzialność, stosownie do wieku i sytuacji.
- Ef 6:1–4 łączy wezwanie dzieci do posłuszeństwa „w Panu” z wyraźnym zobowiązaniem ojców, aby nie pobudzali dzieci do gniewu. W tekście istnieją obowiązki po obu stronach relacji.
- Mar. 7:9–13 pokazuje, że religijne tłumaczenia nie powinny usprawiedliwiać zaniedbania rzeczywistej troski o rodziców. Jest to ważny kontekst dla dorosłych dzieci.

• Nakaz czci nie upoważnia opiekuna do krzywdzenia, poniżania ani żądania zachowania tajemnicy o przemocy. Zgłoszenie krzywdy bezpiecznej osobie nie oznacza złamania przykazania.

• Unikaj założenia, że wszystkie dzieci żyją z obojgiem rodziców. Dopuść doświadczenie rodziny zastępczej, adopcyjnej, opieki jednego rodzica i różnych trudnych sytuacji.

• Jeśli dziecko zgłasza krzywdę, zachowaj spokój, nie obwiniaj, nie prowadź samodzielnego przesłuchania; zastosuj procedury ochrony dzieci.

• Wj 20:12 i Ef 6:1–4 mówią także o odpowiedzialności dorosłych. Posłuszeństwo nie może usprawiedliwiać przemocy, tajemnic zagrażających bezpieczeństwu ani tłumienia zgłoszeń.

• RED. II: Nakaz szacunku wobec rodziców nie oznacza przyzwolenia na przemoc, wykorzystywanie lub szkodliwe tajemnice. Za ochronę dziecka odpowiada dorosły; nie wymuszaj ujawniania prywatnych sytuacji na forum.

• Teksty do porównania: Wj 20:12; Ef 6:1–4; Kol 3:20–21

Kontynuacja w domu

Ustalcie dwie bezpieczne osoby, do których dziecko może zwrócić się poza domem.